

> okrugli stol

> intervju

> reportaža

business.hr

Petak 26/9/2008

Subota 27/9/2008

Hrvatski inovacijski sustav je krut i neučinkovit, treba ga poboljšati i u njegovo središte staviti konkurentan proizvod

tih na svjetskom tržištu, složili su se sudionici skupa. Na opasnost takve orijentacije naročito je upozorio ekonomski stručnjak Slavko Kulić, koji se boji da čemo nestati u tranziciji ako se ne počnemo boriti za opstanak.

Uvoz od mrkve do F-16

"Nije se gospodarstvo orijentiralo na uvoz, nego je samo prihvatio ono za što se društvo opredijelilo, to jest trgovinsku orijentaciju umjesto stvaranja novih vrijednosti. Rast društvenog bruto proizvoda je s naslova onog što uvozimo, a ne onog što stvaramo. To je posljedica političkog determinizma koji preferira promet tuđih vrijednosti i skupljanje 22 posto. Uvozimo sve, od mrkve do F-16", zaključio je Kulić.

Konkretnе primjere problema iznio je Zvonko Viduka, vlasnik i direktor tvrtke Altpro, koja razvija i prizvodi elektroničku sigurnosnu opremu za željezničku infrastrukturu.

"Imamo negativno iskušto s institucijama koje bi nam trebale pomagati, ali njihovu pomoć valjda bismo trebali čekati godinama. Primjerice, kad sam otišao u BICRO, od mene su očekivali da im donesem elaborate. Na kraju su nas odbili jer smo im rekli da naš proizvod

mora ići u proizvodnju za najkasnije šest mjeseci", rečao je Viduka, koji smatra da u rad agencija poput Poslovno-inovacijskog centra Hrvatske BICRO trebaju biti uključeni poduzetnici.

U nedostatku institucionalne podrške, događa se da se, kad se napravi gotovo rješenje za proizvod vrijedan 60.000 eura više od naše države zainteresira multinacionalna kompanija.

"I onda nam ona ponudi ulaganje u razvoj, ali da se proizvod plasira pod njenim imenom, naravno. Sa svim svojim poznavanjem institucija, od ministra Polančeca do predsjednika Mesića, ne znam kako kod nas doći do potpore", požalio se Zvonko Viduka.

"Poduzetnicima ne treba pomoći - nego ulaganje u razvoj, koje se kasnije vraća novim proizvodima i zapošljavanjem", zaključio je temu Marijan Ožanić.

Novac u Hrvatskoj ide u krive kanale. Na hrvatskim sveučilištima financira se mnogo razvojnih projekata koji su daleko od bilo kakve praktične primjene.

"Glavni cilj projekta trebalo bi biti rješavanje nekog konkretnog problema. Izvršno je kad netko proučava seks bakterija, no samo ako se spoznaje može primijeni-

ti Pliva ili neka slična kompanija", konstatirao je Zvonko Viduka, koji je u svojim pokušajima suradnje sa Sveučilištem zaključio kako onđe ljudi uglavnom nemaju vremena jer su u borbi za dnevno preživljavanje.

Problematično učenje

Ta suradnja još se otežala zbog Bolonjskog procesa, jer će zaposlenici fakulteta imati još manje vremena za pomoći inovatorima, smatra profesor FER-a Zlatko Maljković.

"Znanstveni projekti koje financira Ministarstvo znanosti uglavnom se shvačaju kao dodatak plaći, a tehnoloških projekata je vrlo malo", konstatirao je Maljković, s kojim se složio i Slavko Kulić, istaknuvši da su u nas tehnike i tehnologije "trofejne", umjesto da se radi na prototipovima.

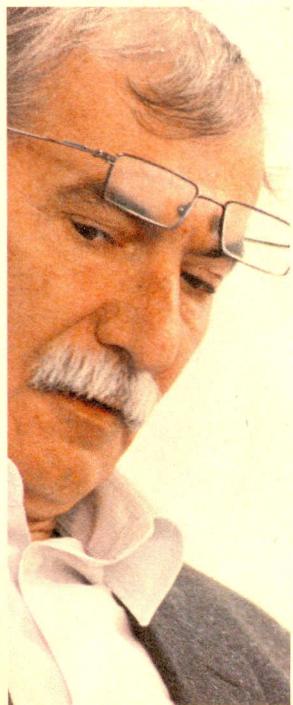
Problematičnost učenja studenata na "trofejnoj" tehnologiji, dok se s druge strane od njih očekuje snalaženje u najnovijima, istaknuo je i vlasnik i direktor informatičke tvrtke Citus Tomislav Bronzin, koji stipendira tri studenta. Bronzin smatra da je vrlo važno smanjiti troškove i povećati konkurenčnost znanja studenata, da bi što prije sveladali nove tehnologije. Naravno, tu se

SNIJMIO HRVOJE KNEZ

VIDUKA

» Izvrsno je kad netko proučava seks bakterija, no samo ako te spoznaje može primijeniti Pliva ili netko sličan njoj

MALJKOVIĆ

» Znanstveni projekti koje financira Ministarstvo shvačaju se kao dodatak plaći, a tehnoloških projekata je u nas vrlo malo

OREŠKOVIĆ

» Trebali bismo imati barem prešutnu potporu hrvatskih gospodarskih subjekata da prednost daju domaćim rješenjima

KULIĆ

» Nije se gospodarstvo orijentiralo na uvoz, nego je samo prihvatio ono za što se društvo opredijelilo, to jest trgovinu

RONZIN

Problematično je rešenje studenata 'trofejnoj' tehnologiji, dok se slike strane od njih nekuje snalaženje u najnovijoj

POLONJI

Inženjeri nisu spremni za produkciju - tek kad se zaposle, slijedi edukacija u tvrtki, a malim je tvrtkama to jako skupo

RAČIĆ

Student koji želi steći tehnološka i poslovna znanja bit će ubrzo demoraliziran, kad ustanovi da se nema kome obratiti

ŠTO BI POMOGLO?

Dati potporu domaćem

Što bi uspešnim poduzetnicima najviše помогло да u budućnosti s tvrtke od pet ili trideset narastu u tvrtku sa 300 ili 1000 zaposlenika?

Goran Orešković smatra da je za rast nužni preduvjet stabilnost, kako bi se moglo ugovarati dugoročne poslove te poboljšati klimu potpore domaćim tehnološkim rješenjima. Goran Polonji smatra da bi se oni koji daju potporu trebali i sami staviti u poduzetničku ulogu, a Tomislav Bronzin ističe važnost smanjivanja troškova razvoja i zaštite autorskih prava. Zvonko Viduka među preduvjetima uspešnog razvoja vidi preraspoređivanje za razvoj sredstava koja se sada dodjeljuju gubitšima, rješavanje problema prostora i prestanak manipulacija u javnim nabavama.

RALICA

Trešimo puno više novca nego što proizvodimo, i na kraju skupljamo

OŽANIĆ

Postojeći sustav kojim se potiču istraživanja i razvoj nije dobar jer ne daje rezultate, a troši mnogo novca

TEHNOPARK ZAGREB

Vitezovi inovacija

Razvojna agencija Zagreb - TPZ d.o.o., domaćin okruglog stola, po rezultatima je vjerojatno najbolji tehnološki park u srednjoj Europi. Poduzetnici okupljeni u njemu razvili su 35 novih inovativnih proizvoda, koji se izvoze u više od 20 zemalja svijeta. Za svoje projekte dobili su do

sada 94 nagrade i priznanja, a na okruglom stolu je direktor agencije Marijan Ožanić uručio poduzetniku Zvonku Viduki, vlasniku Altproa, na gradu Međunarodnog saveza inovatorskih udruga IFIAS. Viduka je postao Vitez međunarodnog reda zaslужnih inovatora.

obratiti želi li strukturirati svoju naobrazbu."

Lakše u inozemstvu

Samo integrirano sveučilište može ponuditi poduzetnička znanja, odnosno poučiti kako izgraditi biznis od temelja, istaknuo je Račić. S njime se slaže i istraživač s Ekonomskog instituta Zoran Aralica, koji smatra da trošimo puno više znanja nego što ga proizvodimo, što na kraju skupo plaćamo.

Goran Orešković, vlasnici direktor tvrtke Veski, u svojem se radu susreće s još jednim problemom autora inovativnih koncepcija - naime, novi mehanizam treba negdje prvi put ugraditi.

"Trebali bismo imati barem prešutnu potporu hrvatskih gospodarskih subjekata da prednost daju domaćim rješenjima. Jer, kako će mi neki stranac, posebno ako u svojoj zemlji ima proizvođača, dati šansu ako moj proizvod, premda vrhunsko tehničko rješenje, nije u Hrvatskoj nigdje ugrađen?" pita se Orešković.

Naime, premda država samira brodogradilišta, ona nisu previše zainteresirana da poduprnu nekog domaćeg proizvođača.

"Lakše testiram opremu u Westinghouseu, kod nas imam problema i s dobivanjem uporabne dozvole", pozvalio se Zvonko Viduka.

Dok je indijski partner nakon potpisa ugovora s Altproom dobio u Hyderabadu 50.000 kvadrata da izgradi proizvodni pogon, Viduka se susreće s problemima. Naime, teško može pronaći nekoga tko bi mu pomogao da izradi licencni ugovor za izvoz visoke tehnologije.

TVRTKE NA OKRUGLOM STOLU

Veski d.o.o.

Vlasnik i direktor: Goran Orešković
Tvrtka osnovana 1990.
Bavi se dijagnostikom i mje-
renjem vibracija te projektira-
njem, izradom i instalacijom
vlastitih rješenja on-line mo-
nitoring sustava i sustava za-
štite od vibracija. Veski d.o.o.
je najpoznatiji po sustavu Co-
Dis, ugrađenom u 16 hidroelektrana,
dok su njegova druga
rješenja ugrađena u 35 velikih
postrojenja, od Plive i HŽ-a do
brodogradnje i NE Krško.

Altpro d.o.o.

Vlasnik i direktor: Zvonko Vi-
duka
Tvrtka osnovana 1994.
Razvija i proizvodi elektronič-
ku sigurnosnu opremu za želje-
zničku infrastrukturu, jedna je
od samo četiri tvrtke koje u svijetu
proizvode takve uređaje, a
konkurenca joj je, primjerice,
Siemens. Proizvodi tvrtke Altpro
upotrebljavaju se u 22 dr-
žave, na pet kontinenata.

Utilis d.o.o.

Suvlasnik i direktor: Goran Po-
lonji
Tvrtka osnovana 2002.
Razvija web poslovne aplikaci-
je i pruža usluge u području si-
gurnosti i upravljanja informa-
cijskim sustavima. Za proizvod
e-CRF dobio je i patent, a među
ostalim njegovim proizvo-
dima su Utilis CMMS, CRF,
CMS, MCT, E-archiva i SecuTo-
ols. Svoja rješenja izvozi na za-
padnoeuropska tržišta poput
Švicarske i Njemačke (ondje
ostvaruje 60 posto prihoda).

Citus d.o.o.

Vlasnik i direktor: Tomislav
Bronzin
Bavi se razvojem i proizvod-
njom računalnih programa i
ICT-konzultingom. Tvrtka je re-
gistrirala dva patenta, surađu-
je s Microsoftom, a Citusovi
proizvodi instalirani su u mnogim
najvećim hrvatskim tvrtka-
ma. Bronzin je predsjednik Hr-
vatskog udruženja programera i
voditelj Microsoftove zajed-
nice sistemskih i razvojnih in-
jenjera.

Poduzetnicima ne treba pomoći, nego ulaganje u razvoj, kaže ravnatelj zagrebačkog Tehnoparka

"Posve je jasno zašto više nema smjera vanjske trgovine na Ekonomskom fakultetu - jer kod nas zapravo više nema izvoza", konstatiра Viduka, kojem smeta što se osobe iz privatnog sektora često doživljavaju kao neprijatelji sustava, kao da će

potrošiti dobivena sredstva za automobile i slično.

S pogrešnom percepcijom poduzetnika često se susreao i Tomislav Bronzin:

"Kod nas se treba promijeniti klima, to jest prestatи mi-
sliti da su poduzetnici lopo-
vi. Ljudi trebaju shvatiti da je

poduzetništvo težak i odgo-
voran posao jer o vama ovi-
si puno ljudi i njihova egzi-
stencija."

Hrvatski inovacijski sustav je krut i neučinkovit, treba ga poboljšati tako da se u njegovo središte stavi konkurentan proizvod, da mu te-

žište bude u poduzetničkom procesu. Transfer tehnologija tada bi se bolje implemen-
tirao u poduzetništvo te time ostvario i bolje rezultate, što je, naravno, dug i težak proces, zaključili su svi sudionici okruglog stola. Stoga je i ovo okupljanje, kako je na kra-

ju najavio direktor Razvojne agencije Zagreb Marijan Ožanić, samo početak niza rasprava kojima je cilj pro-
naći rješenja za dug, neizvje-
stan i skup put inovacija do tržišta, koji nam jedini jam-
či željeni razvoj.
Iva Karabaić Kraljević